

Hoofdstuk 1

De spiegel van corona

The Earth is littered with the ruins of empires that believed they were eternal.

Camille Paglia

1.1 Inleiding

De wereld staat in brand, las ik een tijd geleden. En ja, misschien is dat wel zo. Het is ongekend dat we als wereld in eenzelfde scenario, een pandemie, zitten met het coronavirus. Daarbinnen heeft ieder land, iedere generatie en iedere persoon weer een eigen scenario.

Karl Marx had het in de negentiende eeuw al over het fenomeen vervreemding, die door het kapitalisme is ontstaan. Vervreemding is een proces waarbij mensen zich niet meer zichzelf voelen omdat ze het idee hebben geen invloed te kunnen uitoefenen op de ontwikkelingen⁽¹⁾. Marx doelde er op dat de mens vervreemd raakt van de natuur, van het werk, van anderen en van zichzelf.

In deze tijd worden deze door hem genoemde zaken nog meer zichtbaar. Onze zogenaamd zekere maatschappij zoals deze was, gaf de illusie van controle. We leven in een getraumatiseerde wereld. Als westers denkend mens leek de wereld voorspelbaar, hadden we het idee dat veel maakbaar was en leek de dood, behalve wanneer je er direct of in je omgeving mee te maken had, ver weg. Er waren zoveel afleidingsmogelijkheden om niet stil te staan bij dingen die er werkelijk toe doen. We hadden het zo druk met wat we noemden 'leven', wat achteraf bezien eerder 'overleven' bleek te zijn. En in het doorrennen

hadden we het te druk om stil te staan, hadden we te weinig tijd voor onszelf en te weinig ruimte om te ervaren hoe het werkelijk met ons is en contact te maken met ons lichaam. We waren opgeslokt door het individualisme, kapitalisme en consumisme. Tot het coronavirus ons leven stilzette in een eerste lockdown, die in meerdere landen nog aanwezig is. Het leven stak *een stok tussen de spaken*⁽²⁾, waardoor we gedwongen worden om naar binnen te gaan. We werden en worden letterlijk in ons eigen huis en leven teruggezet om de gevolgen van de keuzes die we hebben gemaakt onder ogen te zien, over hoe we ons leven vorm hebben gegeven en waar we belang aan hechten.

En hiermee worden de verschillen zichtbaar tussen mensen. Als mens zijn we soms hardleers: we gaan alleen maar iets anders doen wanneer het oude te veel pijn doet en we geen andere keuze meer hebben dan te buigen voor het leven.

Voor de een was het een tijd voor bezinning, loslaten, introspectie en rust, voor de ander een periode van eenzaamheid, onzekerheid, frustratie en angst. Inmiddels lijkt de aanvankelijke rust die sommigen hebben ervaren ook op de helling te staan, zeker omdat nu met een nieuwe golf de consequenties voelbaarder gaan worden. En we zijn er nog niet uit.

Wanneer je geen mensen in je omgeving hebt, die zijn overleden aan corona of dat je zelf hier erg ziek van bent geweest, denk je er mogelijk ook makkelijker over. Wanneer je een gelukkige relatie hebt, financieel geen zorgen, een dak boven je hoofd en fysiek gezond bent, is het heel wat makkelijker om hiermee om te gaan dan wanneer het anders is. Ik denk dan aan de toename van het huiselijk geweld, de kinderen die misbruikt worden in hun thuissituatie en overgeleverd zijn aan de grillen van hun gefrustreerde ouders. Maar ook aan de mensen met psychische problemen, mensen die hun baan hebben verloren